

STICHTING RENKUMS BEEKDAL
JAARVERSLAG 2025

*Wij willen de beken
bekend, geliefd en goed
beheerd maken!*

MISSIE VAN STICHTING RENKUMS BEEKDAL

Stichting Renkums Beekdal wil de betrokkenheid vergroten van omwonenden en bezoekers bij natuur, landschap, cultuurhistorie en milieu van de Renkumse én Heelsumse Beken. Wij willen onze beekdalen bekend, geliefd en goed beheerd maken.

Onze strategie:

Wij verstrekken informatie over natuur en landschap, cultuurhistorisch erfgoed en milieu. Dat doen we in het Bezoekerscentrum, tijdens excursies, lezingen, cursussen, tentoonstellingen en informatiemarkten.

Wij verzorgen natuur- en milieueducatie voor leerlingen van basisscholen tot studenten van universiteiten. Hierbij hoort ook het begeleiden van onderzoek door studenten. Wij stimuleren burgerparticipatie in bestuurlijke processen m.b.t. landschap, natuur, cultuurhistorisch erfgoed en milieu. Dit doen we door natuurgroepen die in ons werkgebied actief zijn te faciliteren, door dialoogbijeenkomsten te organiseren en inspraakprocessen te initiëren.

Bij onze Stichting zijn hier ruim 100 vrijwilligers enthousiast mee bezig.

Voor u ligt het jaarverslag Stichting Renkums Beekdal 2025.

Dit jaarverslag is in overeenstemming met onze missie ingedeeld in drie hoofdstukken: Informatie, Natuur- en Milieu Educatie en Participatie en sluit af met een Financieel jaarverslag en ode aan onze vrijwilligers.

Namens het bestuur SRB:

Jip Op den Kamp (voorzitter)

Informatieverstrekking door Stichting Renkums Beekdal

Het eerste spoor van Stichting Renkums Beekdal betreft het verstrekken van informatie, zoals over natuur en landschap, cultuurhistorisch erfgoed en milieu, in het Bezoekerscentrum, tijdens excursies, lezingen, cursussen, tentoonstellingen, informatiemarkten.

BEEKDALLEZINGEN EN EIGEN LEZINGEN

Stichting Renkums Beekdal organiseerde in de periode september-april maandelijks een Beekdal-lezing voor een breed publiek in Boscafé de Beken (zie overzicht op pagina 7). Vrijwilligers van Stichting Renkums Beekdal gaven ook lezingen aan andere organisaties. In 2025 gaf Wim Braakhekke 10 lezingen over het Landschap van de Zuidwest Veluwe en over Hessenwegen.

NATUURGIDSEN

De Stichting Renkums Beekdal begeleidt excursies in het Renkums Beekdal en wijde omgeving, zowel te voet als per fiets. De natuurgidsengroep van de Stichting Renkums Beekdal bestond eind 2025 uit 13 actieve gidsen en 3 gidsen in opleiding.

In 2025 werden 89 excursies verzorgd, met in totaal circa 1.100 deelnemers. De meeste excursie-aanvragen kwamen van bedrijven en verenigingen (17) en particulieren (10). Daarnaast werden excursies verzorgd voor zes onderwijsinstellingen (voortgezet onderwijs, mbo, hbo en wo).

Verder organiseerden we 13 openbare excursies (aanbodgestuurd):

- Bosuilenexcursies: 3
- Jufferswaardwandelingen: 3
- Vogels luisteren: 3
- Dauwtrapwandeling: 1
- Plantenecologie – Wat groeit waar en waarom?: 1
- Grafheuvelwandeling: 1
- Poëtische midzomeravondwandeling: 1

Voor de vrijwilligers werden voorbereidende excursies georganiseerd voor drie nieuwe thematische excursies die in 2025 voor het eerst werden aangeboden:

- Grafheuvelwandeling
- Plantenecologie – Wat groeit waar en waarom?
- Poëtische midzomeravondwandeling

Daarnaast organiseerden we voor nieuwe vrijwilligers drie inleidende excursies over het Renkums Beekdal en de directe omgeving. De verdeling van de excursies over de maanden en over de gidsen was, net als in voorgaande jaren, ongelijk.

BEZOEKERSCENTRUM / WINKEL

In 2025 mochten we 17.300 bezoekers verwelkomen in het bezoekerscentrum.

Complimenten als 'Wat mooi is het hier', 'Wat een leuke winkel' en 'Wat mooi dat jullie dit allemaal als vrijwilligers doen' zijn prettig om te horen en vormen een mooie waardering voor de inzet van onze vrijwilligers.

Het functioneren van de winkel en het bezoekerscentrum bleef grotendeels in lijn met voorgaande jaren. Met name in de zomer waren er uitdagingen rond bezetting, roostering en coördinatie. Dankzij de inzet van bestuursleden en enkele zeer betrokken gastmensen konden deze worden opgelost. Eind 2025 zijn vijf nieuwe gastmensen gestart, waardoor de bezetting weer meer in de richting komt van wat nodig is.

De bezoekersaantallen laten een lichte daling zien, maar geven voorsnog geen aanleiding tot zorg. Het bezoekerscentrum ontving 6,5% minder bezoekers dan in 2024. Dit is mede te verklaren doordat het centrum drie dagen minder geopend was.

*Het kabouterpad blijft
het best verkopende
product van de winkel*

Het kabouterpad werd in 2025 821 keer verkocht, ongeveer 200 keer minder dan in het voorgaande jaar. Mogelijke oorzaken zijn het natte voorjaarsweer en vernielingen aan onderdelen van het pad. Het kabouterpad blijft echter het best verkopende product van de winkel. Ter gelegenheid van het tienjarig bestaan ontwierp en produceerde het winkelteam een houten kabouterpadmedaille. Deze werd uitgereikt aan deelnemers aan het kabouterpad en werd enthousiast ontvangen. Daarnaast zijn een ansichtkaart, sleutelhanger en pepermuntdoosje van het Renkums Beekdal aan het assortiment toegevoegd.

Naast de reguliere werkzaamheden organiseerde het winkelteam een voorraadtelling; hierbij kwamen geen bijzonderheden aan het licht. Om het zicht op het bezoekerscentrum te verbeteren werd een lage kast bij het rechter informatiepaneel verwijderd. Hierdoor is wel minder uitstal- en opbergruimte beschikbaar voor winkelartikelen. De stellingen aan de kassa en met name de scanner lijken tegen het einde van het jaar af te nemen. Ook zijn alle gratis folders naast de ingang geplaatst, wat de toegankelijkheid heeft verbeterd. De collectie opgezette dieren is opgeschoond en voorzien van uniforme naamkaartjes. Aandachtspunten blijven de tv en de Plex-app, die nog steeds niet naar behoren functioneren. Hierdoor wordt de tv steeds minder gebruikt. Daarnaast wacht het winkelteam nog altijd op de plaatsing van een nieuwe kast achter in het bezoekerscentrum voor opslag van winkelartikelen, printer en andere materialen. Hoewel hierover twee jaar geleden een besluit is genomen, is de uitvoering uitgesteld in verband met voorgenoemde aanpassingen aan de inrichting van het bezoekerscentrum. Ook in 2026 blijven er voldoende mogelijkheden om het bezoekerscentrum verder te verbeteren.

EIGEN LEZINGEN

DATUM	ORGANISATIE	LOCATIE	ONDERWERP
14.03.2025	Berlage Lyceum	Renkum	Landschap Veluwe
19.03.2025	Stichting Renkums Beekdal	Renkum	Hessenwegen
09.04.2025	Werkgroep ecologisch waterbeheer	Renkum	Landschap Veluwe
22.05.2025	Probus	Renkum	Landschap Veluwe
20.06.2025	Yuverta	Bezoekerscentrum	Landschap Veluwe
04.09.2025	WUR - LAR-14303	Bennekom	Landschap Veluwe
22.09.2025	Floriala	Renkum	Landschap Veluwe
02.10.2025	VHL Ecohydrologie	Arnhem	Hessenwegen
08.10.2025	Archeologie Werkgroep Nederland 17	Renkum	Landschap Veluwe
17.10.2025	Berlage Lyceum	Renkum	Landschap Veluwe

BEEKDAL-LEZINGEN

DATUM	SPREKER	ONDERWERP	AANWEZIGEN
15.01.2025	Bart Heijne (KNNV)	Vogeltrek	60
19.02.2025	Jinze Noordijk (Naturalis/ KNNV)	Een mierenreservaat in Bennekom	46
19.03.2025	Wim Braakhekke + Gert Hemstede (SRB)	Hessenwegen en Pleisterplaatsen	72
16.04.2025	Liesje Mommer (WUR)	Ondergrondse connecties	69
17.09.2025	Jannemarie de Jonge (Collectief Natuurinclusief)	Wat is de natuur nog in dit land?	45
15.10.2025	Britt van Zelst (NIOO)	Beyers: zorg of zegen?	50
19.11.2025	Harm Smeenge (Bosgroepen)	Landschap leren lezen	65
TOTAAL			407

BEZOEKERSCENTRUM / WINKEL	2022	2023	2024	2025	VERSCHIL '24 / '25
Bezoekers	15.699	17.003	18.399	17.297	-6,0 %
Gem. aantal bezoekers p/dag	63	66	73	69	-4,9 %
Dagen open	248	258	253	250	-1,2 %
Transacties	4.111	4.179	4.496	4.437	-1,3 %

TENTOONSTELLINGEN

De tentoonstellingsgroep organiseert zo'n 3 keer per jaar een tijdelijke tentoonstelling over een thema dat met natuur of cultuur in de Renkumse Beekdalen te maken heeft. In 2025 zijn de volgende tentoonstellingen georganiseerd:

De Jufferswaard, van steenfabriek tot natuurgebied (van 26-10-2024 tot mei 2025).

Het natuurgebied De Jufferswaard ligt in de uiterwaarden langs de Nederrijn, tussen het fabrieksterrein van papierfabriek Smurfit Kappa (Parenco) en de oude monding van de Heelsumse beek. Dit gebied heeft een rijke historie en is sinds de Tweede Wereldoorlog uitgegroeid tot een waardevol natuurterrein waar veel planten en dieren zich thuis voelen.

De Trechterbekerwereld (van 01-03-2025 tot 25-04-2025).

Deze tentoonstelling sloot goed aan bij de missie van de Stichting Renkums Beekdal om bewoners en bezoekers meer te betrekken bij natuur, landschap, cultuurhistorisch erfgoed en milieu. De tentoonstelling vormde een mooi voorbeeld van onze werkwijze, waarin informatie, educatie en participatie samenkomen.

Archeoloog Eva Kaptijn verzorgde een inleiding op de tentoonstelling. Daarbij werd aandacht besteed aan het trechterbekervolk, dat eerder in onze streken leefde dan de mensen van de grafheuvel- en klokbekercultuur. Vragen die aan bod kwamen waren onder meer: waarom werden in Drenthe hunebedden gebouwd en in onze regio niet? Wanneer koos men voor hunebedden en wanneer voor vlakgraven? En waarom werden mannen en vrouwen volgens verschillende rituelen begraven?

De tentoonstelling bood bezoekers de gelegenheid kennis te maken met de prehistorische bewoningsgeschiedenis van onze regio en de vele vragen die archeologisch onderzoek nog altijd oproept.

Renkums Beekdal 10 jaar in beeld (van 24-05-2025 tot 13-01-2026).

Met deze jubileumtentoonstelling keken we terug op tien mooie jaren waarin veel werk is verricht door de vele vrijwilligers.

ACTIVITEITENCOMMISSIE

De Activiteitencommissie organiseerde in mei 2025 een feestelijke bijeenkomst ter gelegenheid van het tienjarig bestaan van het bezoekerscentrum van de Stichting Renkums Beekdal. Daarnaast stonden ook de jaarlijkse Lentemarkt en Herfstmarkt op het programma. Verder werden een pannenkoekenfeest op Sint Pannenkoek en de inmiddels traditionele Lichtjeswandeling in december georganiseerd.

EXTERNE COMMUNICATIE

De website van Stichting Renkums Beekdal trok in 2025 ruim 35.000 bezoekers (gemiddeld een kleine 100 bezoekers per dag). We kregen meer dan 1000 reacties.

We zijn op 7 mei 2025 een account gestart op LinkedIn. Eind 2025 hadden we daar een kleine 100 volgers op.

Op Instagram hebben we inmiddels ruim 600 volgers en op Facebook 2700!

De externe nieuwsbrief ging maandelijks naar meer dan 1700 abonnees. Het publiek toonde stevige betrokkenheid.

Natuur- en milieueducatie door Stichting Renkums Beekdal

Het tweede spoor van Stichting Renkums Beekdal betreft het verzorgen van natuur- en milieueducatie voor opleidingen van basisschool tot universiteit, inclusief het begeleiden van onderzoeken door studenten..

Ook in 2025 organiseerden we ruim honderd activiteiten voor de Renkumse basisscholen. Net als vorig jaar nemen alle scholen deel aan onze programma's, ook het speciaal onderwijs van De Vaart. Zo bereiken we jaarlijks rond 90 % van de Renkumse leerlingen. Het opnemen van de programma's in het cultuur- en educatieaanbod van Cesis Renkum (cesisrenkum.nl) werkt daarbij zeer goed.

DE NATUUR EN MILIEU EDUCATIE PROGRAMMA'S

Groep 1 & 2

Ontdekken met al je zintuigen is een nieuw programma. Op ons erf ruiken de kleuters aan kruiden, proeven ze allerlei groenten, lopen ze een stukje blote voetenpad, voelen ze aan bomen. De scholen hebben nu de keus uit een herfst en een voorjaarsprogramma. Het aantal aanmeldingen voor *Ontdekken met al je zintuigen* en het *Kabouterpad* was in evenwicht: beide programma's ontvingen acht groepen.

Klei voor kleuters is een combinatieprogramma rond klei en zand met een leskoffer van Renkums Beekdal. Daarna komt beeldend kunstenaar Marjolein Koot in de klas om met de kinderen een landschap van klei te maken.

Groep 3 en 4

Vogels kijken in de winter was het populairste programma voor deze leeftijdsgroep. Het speciaal onderwijs De Vaart nam met 5 groepen hieraan deel. Door de grotere leeftijdsspreiding en uiteenlopende niveaus binnen deze groepen vroeg dit extra inzet van onze vrijwilligers.

Renkumse molen is al een aantal jaren een veelgevraagd programma, wat we samen met de Renkumse molen organiseren.

Bij *Natuur als wonder 2.0* onderzochten zeven groepen bomen in het veld. Vervolgens maakten de leerlingen onder begeleiding van Marjolein Koot schilderijen van bomen.

Groep 5 en 6

Voor de programma's in de serie *Op onderzoek...* bleef de belangstelling groot. Dit blijven fijne programma's omdat de leerlingen echte ontdekkingen doen. Ze gaan zelf op ontdekkingsstocht en weten van tevoren niet wat ze tegen zullen komen. Voor *Op onderzoek ... in de beek* ontvingen we 14 groepen. Dit is het maximum dat het gebied aan kan. Voor deze excursies hebben we toestemming van Staatsbosbeheer om de beek in het beekdal te onderzoeken. Die toestemming waarderen wij zeer en vraagt om zorgvuldig gebruik van het gebied. Voor drie groepen was er bij *Op onderzoek ... naar de herfst* de mogelijkheid van een verdiepende beeldende les in de klas. Tijdens de excursie werden foto's gemaakt van bodemdieren. Ook verzamelden ze bladeren. Marjolein Koot (beeldend docent) maakte met de leerlingen een week later groepsgewijs kunstwerken in de klas. De kinderen tekenden bodemdieren en stempelden daar bladeren bij. Daardoor ontstond er een soort bosbodem op het papier. Van een klas zijn de resultaten tijdelijk in het bezoekerscentrum tentoongesteld.

Groep 7 en 8

Veluws water wordt door de scholen goed gewaardeerd. Het geeft leerlingen inzicht in het belang van de waterbel in de Veluwe voor ons drinkwater, de beken en sprengen en in hun eigen waterverbruik.

Het programma *Veluwe volgers*, ontwikkeld door Stichting ARK en het Natuurcentrum Arnhem, is de afgelopen twee jaar nog uitgevoerd door het Natuurcentrum. Dit jaar hebben onze vrijwilligers zelf de les in de klas gegeven en de excursie op de Reijerscamp begeleid. Het was heel fijn dat we onze materialen bij vv Wodanseck mochten onderbrengen in de periode van de excursies.

Nieuw in 2025 was de *water- en klimaatles*. Deze gastles wordt in opdracht van het waterschap verzorgd door Het Groene Wiel uit Wageningen.

Educatie voor voortgezet en hoger onderwijs

Naast de natuur- en milieueducatie (NME) voor basisscholen van de gemeente Renkum, leverden onze vrijwilligers in de vorm van excursies en presentaties ook 6 bijdragen aan educatie voor middelbaar beroepsonderwijs, hoger beroepsonderwijs, voortgezet onderwijs en academisch onderwijs. Die zijn hiervoor opgenomen in het overzicht van de Gidsen.

ACTIVITEITEN

Op 23 maart konden bezoekers hun meegebrachte archeologische vondsten laten beoordelen door de leden van de archeologische hotspot uit Ede.

Ook zijn we dit jaar gestart met een verhalenvertelgroep. Op 29 mei organiseerden we een

De kinderen tekenden bodemdieren en stempelden bladeren. Daardoor ontstond er een soort bosbodem op het papier.

NME PROGRAMMA

GROEP	PROGRAMMA	AANTAL
1-2	Kabouterpad	8
	Ontdekken met al je zintuigen	8
	Klei voor kleuters	11
3-4	Bezoek aan de Renkumse Molen	11
	Vogels kijken in de winter	14
	Natuur als wonder 2.0	7
5-6	Op onderzoek... in de beek	14
	Op onderzoek... naar de herfst	11
7-8	Veluws water	5
	Veluwe volgers	5
	Water en klimaatles	5
1-8	Moestuïneren	2
	TOTAAL	101

OVERIGE KINDERACTIVITEITEN

MAAND	ACTIVITEIT
januari	Voeding voor de vogels maken
februari	Vossen aan de wand
	Sporen zoeken en afdrukken
maart	Stokken versieren
	Sporen zoeken en afdrukken
april	Paaseieren en eierdopjes
	Lentemarkt: insecten en bloemen knutselen
	Bekers uit de prehistorie
mei	Kabouterknutsels maken
	Waterbeestjes zoeken
juni	Vleermuizen en insecten maken
	Broodjes bakken op een stol
september	Collage met aardappelstempels
	Droombomenpad
	Herfstfeest: spinnen en spinnenwebben maken
oktober	Op zoek naar paddestoelen
	Jubileumactiviteit: bloempotje schilderen
	Spelen met de herfst
november	Insectenhotel maken
	Lampionnen maken
december	Kerststukjes maken

bijeenkomst over het ontstaan van het beekdal, op 12 juli over jagers en verzamelaars, op 19 oktober over het graven van sprengen en op 21 december een midwinterverhaal met midwinterhoornblazers.

OVERIGE KINDERACTIVITEITEN

In 2025 heeft de groep kinderactiviteiten, bestaande uit drie vrijwilligers, zich weer twee keer per maand ingezet voor activiteiten met uitzondering van de zomermaanden juli en augustus. Per activiteit op de woensdagmiddag konden er maximaal tien kinderen meedoen met of zonder begeleiding. Hierover kon je in de maand vooraf lezen wat het aanbod was in de nieuwsbrief van het Renkums Beekdal en op de website. Opgave was daarbij verplicht.

WERKGROEP KABOUTERPAD

Sinds 2025 is er ook een werkgroep die het kabouterpad onderhoudt, met grandioze inzet van mensen uit de dagbesteding van onze burens De Beken. Zij komen tweewekelijks bij elkaar.

WATERSPEELPLAATS

De waterspeelplaats is in het voorjaar vernieuwd. De houten balken waren verrot en er spoelde te veel zand met water in de beek. Een crowdfundingactie, de pepernotenactie van de Rotary in Oosterbeek en het Steunfonds Kruiswerk Renkum droegen financieel bij aan deze vernieuwing. Kunstenaar Jan van IJzendoorn maakte een ontwerp met een betonnen rand en terrassen. De waterspeelplaats sluit visueel nu ook beter aan bij de tribune.

Participatiebevordering door Stichting Renkums Beekdal

Het derde spoor van Stichting Renkums Beekdal betreft het stimuleren van burgerparticipatie in bestuurlijke processen m.b.t. landschap, natuur, cultuurhistorisch erfgoed en milieu, door:

- *het organiseren van dialoogbijeenkomsten*
- *het faciliteren van vrijwilligersgroepen die in het gebied actief zijn*
- *het organiseren van inspraak in beleid van overheden en terreinbeheerders*

WERKGEBIED STICHTING RENKUMS BEEKDAL

In 2025 hebben we, met financiële ondersteuning van Raad van advies-leden Jannemarie de Jonge en Henk Smit, een aantal kaarten laten maken van ons werkgebied het Veluws Gletsjerparadijs. We hebben nu een zeer gedetailleerde topografische kaart, hoogtekaart (zie hieronder), geomorfologische kaart en bodemkaart van het werkgebied. De topografische- en hoogtekaart hebben we op groot formaat laten afdrukken voor gebruik bij presentaties. In praktische zin focussen wij ons vooral op het gedeelte ten zuiden van de spoorlijn. Maar in het gebiedsproces benaderen we het stroomgebied van Renkumse én Heelsumse Beek als geheel.

GEBIEDSPROCES EN GEBIEDSVISIE GLETSJERPARADIJS

Stichting Renkums Beekdal nam het initiatief om een gebiedsvisie en uitvoeringsagenda te maken voor het gebied van de Renkumse en Heelsumse beekdalen. Deze visie gaat over de toekomst van natuur en landschap in het grotere stroomgebied van 12.000 hectare, dat de beken in deze dalen voorziet van water. Een gebied dat als naam *het Gletsjerparadijs* heeft meegekregen.

Het Gebiedsproces Renkumse en Heelsumse beekdalen is georganiseerd door een samenwerkingsverband van 14 lokale organisaties onder de naam *Veluws Gletsjerparadijs*. Met dit initiatief wilden we de betrokkenheid van burgers vergroten bij het behoud van landschap en natuur in hun leefomgeving. Tijdens het gebiedsproces konden bewoners van Renkum en omstreken in 10 dialoogbijeenkomsten meedenken en -praten over de toekomst van hun natuurlijke leefomgeving.

Het rapport van de gebiedsvisie is medio 2024 opgeleverd. Het rapport besluit met een voorstel voor een concrete uitvoeringsagenda om samen aan de slag te gaan met een uitnodiging aan de gemeenten Renkum, Ede en Wageningen, Waterschap Vallei en Veluwe, provincie Gelderland, terreineigenaren, ondernemers en betrokken bewoners en bezoekers.

In vervolg op onze visie *Stomende Beken Verbinden* uit 2024 is het bestuurlijke proces in 2025 nauwelijks verder gekomen. Van een concrete uitvoeringsagenda is vooralsnog geen sprake. Onze stichting heeft in 2025 wel diverse bijeenkomsten georganiseerd om het proces bestuurlijk verder te brengen

- 03-04-2025 Inspiratieavond: “een stem voor de Renkumse en Heelsumse beken”.
- 12-04-2025 Visiepresentatie en veldbezoek voor het Algemeen Bestuur (Waterschap)
- 23-04-2025 Rondetafelgesprek Provinciale Staten over het Gebiedsproces
- 07-05-2025 Gesprek (verkenning) tussen Statenfracties en Gedeputeerde Staten
- 21-05-2025 Oordeelsvorming tussen Statenfracties en Gedeputeerde Staten
- 16-09-2025 Bijeenkomst Burgerinitiatief Gletsjerparadijs
- 23-09-2025 Klankbordgroep Pre-Verkenning Renkumse en Heelsumse Beekdalen

Er worden wel steeds nieuwe organisatorische structuren opgetuigd, maar daadwerkelijke voortgang blijft uit. De urgentie lijkt te ontbreken bij zowel de provincie, het waterschap als de deelnemende gemeenten. Wel heeft de gemeente Ede, in opdracht van de provincie Gelderland, een pre-verkenning uitgevoerd.

Eind 2025 heeft Gedeputeerde Staten hierover een besluit genomen. Daarbij lag een keuze voor uit drie opties:

Met het initiatief Veluws Gletsjerparadijs wilden we de betrokkenheid van burgers vergroten bij het behoud van landschap en natuur in hun leefomgeving.

- 1) voortzetting van het gebiedsproces, inclusief burgerparticipatie;
- 2) een meer programmatische aanpak in deelgebieden;
- 3) een projectmatige aanpak zonder overkoepelende organisatie.

Gedeputeerde Staten heeft gekozen voor optie 3, zij het in een verder uitgekledede vorm. Daarbij wil men in de gehele Veluwe projecten stimuleren, waarvoor een budget van € 400 miljoen beschikbaar wordt gesteld. Mogelijk biedt dit toch nog perspectief op een gemeentelijk vervolgtraject.

De gemeenten zullen naar verwachting in onderling verband deelprojecten uitwerken tot een uitvoeringsagenda. Voor de financiering daarvan kan een beroep worden gedaan op provinciale subsidies. De provincie zal daarbij opdrachtgever zijn voor de thematische verkenningen in het kader van een LESA en een wateranalyse.

Onverlet de conclusies van de provincie hebben de gemeenten uitgesproken dat zij, binnen de door de provincie gestelde kaders, gezamenlijk invulling willen geven aan de verdere uitwerking van de beekdalopgaven. Tevens hebben zij aangegeven het Burgerinitiatief – door hen aangeduid als ‘de Club van 14’ – als voornaamste gesprekspartner betrokken te willen houden bij de verdere gezamenlijke uitwerking van deze opgaven.

FACILITEREN VAN VRIJWILLIGERSGROEPEN DIE IN HET GEBIED ACTIEF ZIJN

Pilogroep Jufferswaard

De Pilogroep houdt zich bezig met activiteiten in de Jufferswaard en is aangesloten bij SRB sinds 2017. Deze groep bestond eind 2025 uit 18 vrijwilligers. Velen zijn in 3 deelgroepen actief geweest.

1. Schoonmaakgroep Jufferswaard

De schoonmaakploeg bestond eind 2025 uit 18 leden en ruimt met gemiddeld 10 à 15 leden eens in de maand zwerfafval op in de Jufferswaard en van de hele zuidelijke strook van het dorp Renkum, d.w.z. vanaf de rivier t/m de Utrechtseweg-Dorpsstraat. De schoonmaakgroep krijgt veel aandacht in de pers, want het is een voorbeeld voor veel andere plaatsen. Deze groep werkt nog steeds goed samen met de Renkumse bedrijven en organisaties, zoals Parenco, de Plus en de winkeliersvereniging, het Renkumse Veer, RZC, enz. en uiteraard met de gemeente en ‘de plandelman’ in de bredere Renkumse context. Zo deed de schoonmaak-groep Jufferswaard mee met de 3e Renkumse Plandeldag op 30 augustus 2025. Ook nam de Schoonmaakgroep Jufferswaard deel aan het overleg onder Renkumse zwerfafvalopruimers en gemeente. In dat verband is in het voorjaar 2025 een peukenpaal geplaatst bij de Rijnhof.

2. Natuurwerkgroep Jufferswaard

Om het met SBV overeengekomen 'zichtlijnenplan' vorm te geven is de sinds 2024 werkende IVN werkgroep Jufferswaard gestart met het handmatig verwijderen van de kleinere begroeiing die de zichtlijnen en het zicht op de monumentale elementen verhindert. Dit werk is vanaf de winter tot het broedseizoen en weer in het najaar tweewekelijks op vrijdagochtend voortgezet. De groep telt eind 2025 18 leden.

3. Pilogroep Communicatie

Deze deelgroep communiceert onregelmatig, maar indien nodig met de Staasbosbeheer boswachter publiek Silvia Blom. Ook heeft de groep op 21 augustus een KNNV-excursie begeleid. Tijdens de Open Monumentendagen op 13 en 14 september is de 'rondleiding' toevertrouwd gebleven aan de altijd beschikbare Pilo podwalk.

MONUMENT JUFFERSWAARD

In de Jufferswaard staat de markante schoorsteen van de voormalige Pilo-steenfabriek, genoemd naar de pilobroek die de toenmalige directeur droeg. Om dit karakteristieke industrieel erfgoed te behouden, is in 2024 vanuit de Stichting Renkums Beekdal de Stichting Jufferswaard opgericht.

Aanvankelijk maakte het initiatief gebruik van een pagina binnen heelsumsbeekdal.nl, maar voor de werving van sponsors bleek een zelfstandige presentatie wenselijk. Daarom heeft de Stichting Jufferswaard inmiddels een eigen website: www.jufferswaard.nl

HOOGSTAMBRIGADE

De Hoogstambrigade heeft ook in 2025 een belangrijke bijdrage geleverd aan het onderhoud van het terrein, de oogst van fruit en de ondersteuning van diverse activiteiten.

1. Fruitbomen en kleinfruit

De fruitoogst was opnieuw aanzienlijk. Er werd bijna 1.000 kilo aan appels geoogst. Een deel daarvan is verwerkt tot appelsap, terwijl de rest werd gebruikt voor producten als compote, gelei en appelmoes, die verkrijgbaar zijn in de winkel en zijn opgenomen in kerstpakketten. Daarnaast zijn pruimen, mispels, peren, kweeperen, noten en kersen geoogst. Van het kleinfruit werden onder meer kruisbessen, blauwe bessen, rode bessen en frambozen geoogst. Deze vinden onder andere hun weg naar producten zoals frambozengelei voor de winkel.

De Hoogstambrigade heeft ook in 2025 een belangrijke bijdrage geleverd aan het onderhoud van het terrein, de oogst van fruit en de ondersteuning van diverse activiteiten.

2. Moestuintjes

De moestuintjes worden vooral gebruikt voor educatieve doeleinden en demonstraties voor kinderen. De opbrengst is beperkt en bestaat voornamelijk uit aardappelen, aardperen en pastinaken.

3. Bloembedden

De oppervlakte van de bloembedden is opnieuw vergroot. Daarmee leveren zij een waardevolle bijdrage aan de biodiversiteit op het terrein.

4. Erfonderhoud en lopende werkzaamheden

De Hoogstambrigade verzorgt diverse onderhoudswerkzaamheden op het erf, waaronder het snoeien van heggen, het schoonmaken van dakgoten, het onderhoud van de drieslagcompost-hoop en het onderhouden van vogelhuisjes en oorwurmpotjes.

5. Ondersteuning van activiteiten

De brigade ondersteunt verschillende activiteiten op het terrein. Tijdens het Lente- en Herfstfeest hielpen vrijwilligers onder meer bij de opbouw van kramen. Voor de Lichtjeswandeling werden werkzaamheden verricht zoals het uitzetten en opschonen van de route en het plaatsen van de verlichting langs het parcours.

6. Overige werkzaamheden

Samen met andere vrijwilligersgroepen draagt de Hoogstambrigade bij aan het onderhoud van het Kabouterpad en ondersteunt zij het beheer van de waterspeelplaats. Daarnaast verleent de brigade ondersteuning aan de Milieu Educatie, bijvoorbeeld bij de aanleg en het onderhoud van de vogelvoerplaats voor het project Vogels in de Winter.

Ook werd met een schoolklas uit Bennekom wilgen geknot. Een deel van de geogoste wilgentenen is hergebruikt voor de aanleg van een compostbak en hekjes rond de moestuintjes. In het najaar van 2025 heeft Staatsbosbeheer de parkeerplaats aangepast. De Hoogstam-brigade heeft deze werkzaamheden ondersteund door onder meer extra snoeiwerk uit te voeren in het perenperk op het middenterrein.

FACILITEREN OVERIGE N&M-GROEPEN IN HET MUSSENNEST

Ook in 2025 boden wij een aantal Natuur- en Milieugroepen weer het gebruik van ons Mussennest aan. Zoals de IVN werkgroep Beken en Sprengen, de vrijwilligers bosgroep van Staatsbosbeheer, de imkervereniging, werkgroep stromende beken, IVN zuidwest Veluwezoom etc. De groepen kunnen het Mussennest gebruiken voor opslag van hun materiaal en voor het organiseren van bijeenkomsten.

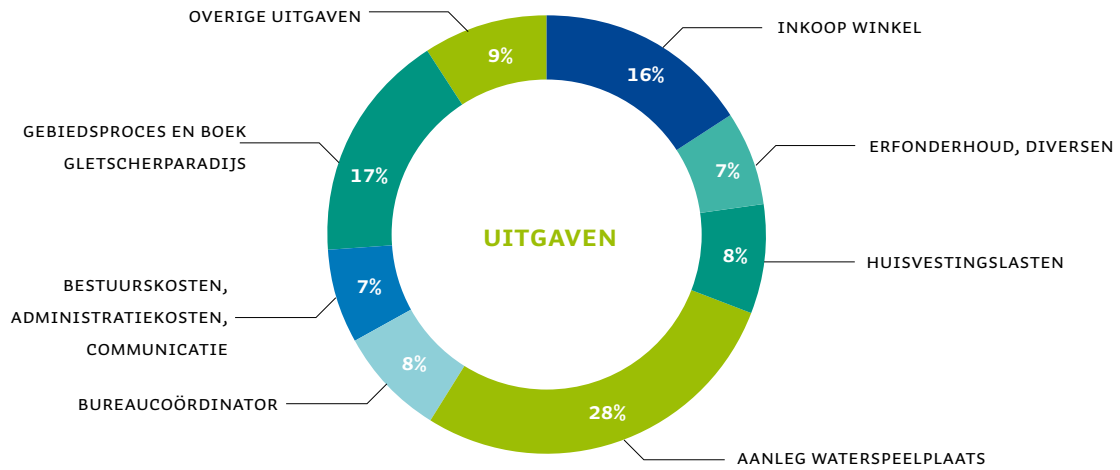
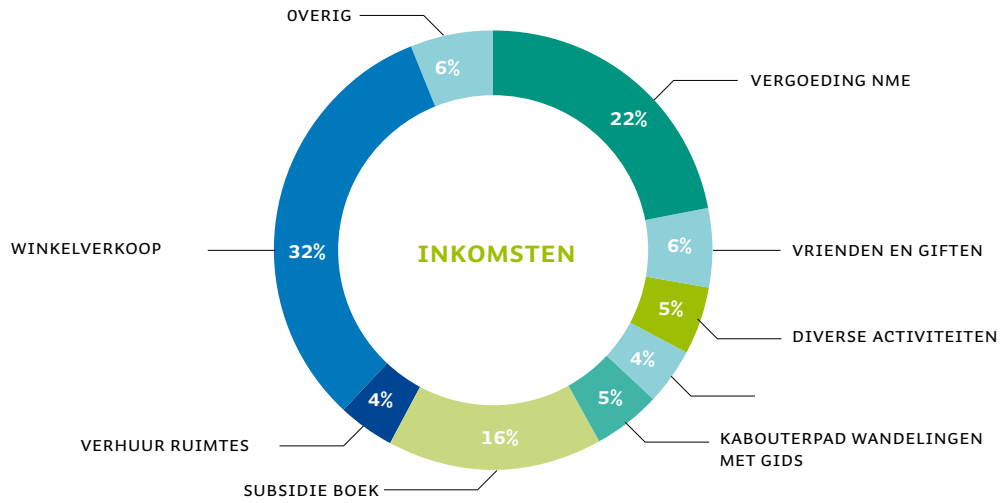
Financieel jaarverslag Stichting Renkums Beekdal

Voor onze doelen beheren wij het Bezoekerscentrum aan de Nieuwe Keijenbergse Weg in Renkum en faciliteren wij vrijwilligersgroepen actief in het beekdal met ons vrijwilligersshonk, het Mussennest. SBR beschikt niet over onroerend goed: wij huren deze opstallen en het erf onder van Staatsbosbeheer.

Voor onze reguliere activiteiten ontvangen wij geen subsidies van derden. De stichting werft inkomsten uit bijdragen van begunstigers, verkoopt (streek)producten, begeleidt excursies, organiseert lezingen, verhuurt ruimtes voor vergaderingen en bijeenkomsten, verleent diensten onder prestatieovereenkomst voor natuur- en milieueducatie (voor de Gemeente Renkum) en (publieks)informatie en vrijwilligersbeheer onder prestatieovereenkomst met bos en terreinbeherende organisaties (Staatsbosbeheer). De stichting beoogt statutair niet het maken van winst.

PROCENTUELE VERDELING VAN INKOMSTEN EN UITGAVEN

FINANCIËEL JAARVERSLAG 2025 STICHTING RENKUMS BEEKDAL

De Stichting Renkums Beekdal heeft tot doel het werken aan duurzame beleving en ontwikkeling van de Renkumse Poort, en in het bijzonder het Renkums Beekdal. In 2025 is de nieuwe waterplaats gerealiseerd waardoor het eigen vermogen is afgenomen.

Inkomsten: deze bestaan o.a. uit winkelverkopen, het geven van rondleidingen en lezingen, verzorgen van natuur- en milieueducatie, een Kabouterpad, de verhuur van ruimtes, giften en subsidies.

Kosten: deze bestaan o.a. uit: exploitatiekosten (bureaucoördinator, inkoop winkelartikelen, verpakkingen, administratiekosten) en diverse kosten (interieur, verwarming, brandpreventie, verzekeringen, onderhoud waterspeelplaats).

BALANS

ACTIVA

Bank betaalrekening	€ 14.198
Bank spaarrekening	€ 53.030
Kasgeld + Paypal-rekening	€ 220
Debiteuren	€ 5.641

Crediteuren

TOTAAL € 73.089

PASSIVA

Continuïteitsreserves	€ 18.559
Vervangingsreserves	€ 35.000
Crediteuren	€ 5.530
Reserveringen (boek Gletsjerparadijs & waterspeelplaats)	€ 14.000

€ 73.089

RESULTATENREKENING

BATEN

Vrienden SRB, subsidies en giften	€ 23.446
Vergoeding NME-activiteiten	€ 23.415
Winkelverkoop	€ 33.766
Verhuur en diverse activiteiten	€ 23.945
Rente	€ 1.168

TOTAAL € 105.741

LASTEN

Bestuurs- en administratiekosten	€ 9.610
Coördinator	€ 10.235
Huisvesting, verzekeringen ed	€ 16.624
Inkoop winkel	€ 21.833
Diverse uitgaven verbonden aan activiteiten	€ 38.007
Aanleg waterspeelplaats	€ 36.655

TOTAAL € 132.964

Nadelig saldo -€ 27.223

Het resultaat € -27.223 wordt onttrokken van de continuïteitsreserves en reservering waterspeelplaats.

VRIJWILLIGERSORGANISATIE STICHTING RENKUMS BEEKDAL IN 2025

Stichting Renkums Beekdal draait op de inzet van ruim 100 enthousiaste vrijwilligers. Slechts één functie is betaald: onze bureaucoördinator Emmy Smits, die in april 2025 via een payroll-constructie voor één dag per week in dienst is getreden.

De stichting is daarmee vrijwel volledig afhankelijk van de inzet en betrokkenheid van haar vrijwilligers. Tegelijkertijd streven wij naar verdere groei van het vrijwilligersbestand en naar verjonging van de groep.

Om die reden hebben wij in 2025 een vrijwilligersbeleid vastgesteld en in uitvoering gebracht. Daarbij streven wij ernaar onze vrijwilligers zodanig te begeleiden en te ondersteunen dat zij:

- binnen de stichting werkzaamheden kunnen verrichten die aansluiten bij hun motivatie, kennis en talenten;
- voldoende kennis ontwikkelen van natuur, landschap en cultuurhistorie in onze beekdalen om bij te dragen aan de doelstellingen van de stichting;
- elkaar goed kennen en waarderen, zodat zij elkaars kwaliteiten optimaal kunnen benutten.

Ter ondersteuning van onze vrijwilligers bieden wij een introductieprogramma, maandelijkse interne en externe nieuwsbrieven, gratis deelname aan informatiebijeenkomsten en excursies, betrokkenheid bij beleidsontwikkeling en diverse informele ontmoetingsmomenten. Deze aanpak werpt zijn vruchten af. In 2025 hebben zich 19 nieuwe vrijwilligers aangesloten bij de stichting. Uiteraard nemen wij ook regelmatig afscheid van vrijwilligers; in 2025 beëindigden acht vrijwilligers hun werkzaamheden voor de stichting.

Vrijwilligerswerk bij Stichting Renkums Beekdal is vrijwillig, maar niet vrijblijvend. Wij vragen inzet en betrokkenheid, maar vinden het ook belangrijk om waardering te tonen voor de inzet van onze vrijwilligers. Daarom organiseren wij regelmatig gezamenlijke activiteiten. In januari kwamen de vrijwilligers bijeen in het Bezoekerscentrum voor een nieuwjaarsborrel. Tijdens deze bijeenkomst werd tevens nagedacht over slogans die de kern van ons beleidsplan kunnen samenvatten.

In mei vierden wij ons tienjarig bestaan met een jubileumfeest, waarbij ook externe relaties waren uitgenodigd. Tijdens deze bijeenkomst namen wij afscheid van de leden van de Raad van Advies en medeoprichters Dirk van Uitert en Charley Erkens.

In november bezochten de vrijwilligers gezamenlijk Natuurcentrum de Ginkel voor een middag met wandelingen en ontmoeting. Daarbij werd tevens afscheid genomen van bestuursleden Ineke Puijk, Herman van Keulen en Wim Chardon. Gelukkig blijven zij ook buiten het bestuur actief betrokken bij de stichting.

ORGANISATIE IN 2025

Bestuur

Mathieu Pinkers, voorzitter extern
Jip Op den Kamp, voorzitter intern
Herman van Keulen, secretaris, tot juni
Wim Chardon, penningmeester, tot juni
Irene Bouwma, penningmeester, vanaf 1 juni
Ineke Puijk, NME, tot 1 nov
Arjen Wals, NME, vanaf 1 nov
Wim Braakhekke, informatie

Raad van Advies

Dirk van Uitert (tot mei)
Charley Erkens (tot mei)
Madeleine van Mansfeld (tot mei)
Jannemarie de Jonge
Hans -Paul Visser
Henk Smit (vanaf mei)
Erwin Zark (vanaf juli)
Charlotte de Roo (vanaf december)

Bureau Coördinator

Emmy Smits (vanaf april)

Vrijwilligersgroepen Informatie

- Gidsen en Excursies
- Lezingen
- Tentoonstellingen
- Bezoekerscentrum & Winkel
- Jaarmarkten en andere activiteiten
- Externe Communicatie en redactie
- Interne communicatie

Vrijwilligersgroepen Educatie

- Natuur- en milieueducatie
- Kinderactiviteiten
- Kabouterpad
- Verhalenvertellen

Vrijwilligersgroepen Participatie

- Burgerinitiatief Gletsjerparadijs / Gebiedsproces
- Natuurvrienden
- Hoogstambrigade
- Schoonmaak Jufferswaard
- Pilo-Jufferswaard

Vrijwilligersgroepen Organisatie

- Erf- en gebouwonderhoud
- ICT

BEZOEKERSCENTRUM RENKUMS BEEKDAL

Nieuwe Keijenbergseweg 170
6871 VZ Renkum
T 0317-318183
info@renkumsbeekdal.nl
www.renkumsbeekdal.nl

WORD VRIEND VAN HET RENKUMS BEEKDAL

U kunt het werk van de Stichting Renkums Beekdal steunen door Vriend van het Renkums Beekdal te worden. Kijk voor meer informatie en aanmelding op onze website www.renkumsbeekdal.nl

stichting
Renkums Beekdal

